

Titel: Indlæg ved prof. Hjelmslev, [VEJLED] 138-0120

Citation: "Indlæg ved prof. Hjelmslev, [VEJLED] 138-0120", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 2. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_138-shoot-wacc-1992_0005_138_VEJLED_0120_p2_bP1_TB00018/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

FD ad HJ:VS

2

et Kompleks, noget lukket, begrænset i Hødestning til de såde, ubegren-
sede Forløb. Det er vigtigt straks at mærke sig, at saadanne Helheder
eller Komplekser ikke blot kan være af rumlig Natur, saaledes at De-
lene optræder samtidigt; men at de ogsaa kan forløbe i Tiden, som
hvis vi i Steden for gul sætte to Gange rsdt, i Steden for grønt tre
Gange rødt. Endelig vil der ogsaa være Mulighed for abstrakte Komp-
plekser, der hverken behøver Udfoldelse i Tid eller Rum, eller som
kan manifestere sig i Tid og i Rum. Jeg vilde mene, at dette Komplex-
begreb er af mindst lige saa stor Betydning i Sociologien som
Forløbsbegrebet, og at dette sidste er belastet med skæbnsvangre
Uklarheder, saa længe det ikke er defineret i Forhold til Kompleks-
eller Totalitetsbegrebet (som muligvis ogsaa ved nærere Analyse
kan vise sig at være ^{en forudsagt Form} adskilt). Dette medfører nu en tilsvarende Spaltning af Ele-
ment- eller Klassebegrebet, idet et givet Element vil kunne optræde
paa forskellig Plads inden for Helheden, saaledes at Elementdefini-
tioner ikke altid kan gaa op i Leddefinitioner.

Det er i den givne Sammenhæng vigtigt at bemærke, at ikke blot
Tegnstrukturer kan ansæes som Forløb eller Helheder, hvori enkelte
Individer af visse Klasser optræder som Led, men at denne Dobbelt-
hed er en Grundegenskab ved al Oplevelse og Erkendelse. Vi har her
altsaa ikke nogen differentia specifica ved Tegnstrukturer, og det
må være Opgaven at undersøge om Forløbet, Helhedstyperne og
Klasserne her har nogen særegen Beskaffenhed, ^{man vil sige 15 m} ~~hvert er det, at~~
Helhedernes og Elementernes Omfang og Antal ~~beholdt m.H.t.~~
^{Den, som} ~~Minimum- og Maximum~~ er fysiologisk Betinget. Hvis der var 100 ÅR
eller en Milliontedel Sekund mellem de enkelte Lyse i Signalerne,
vilde de ikke kunne opfattes af Mennesker som Tegnsystemer.

Hj. bebrejder den trad. Gram., at den "a priori hejser et System
ned fra Himmelen, som om der ingen Tekster var". Men heroverfor
maa anføres, at dels at den, der kan et Sprog, har foretaget en impli-
cit Analyse af dets Tekster, saaledes, at Elementerne er "umiddelbart
givne" i lige saa høj Grad som Teksterne (dette gælder formentlig
Forholdet mellem Helheder og Elementer paa alle Erkendelsens Caraa-
der), dels at den Inddeling af Grammatikken i ~~hørfølsomt~~ Elementære
(Analogi, Morfologi) og Lydklasselære) og Relations- eller Helheds-
lære (Syntax, Prosodi), som Hj. saa heftigt bekræfter, netop er Udtryk